

Abstrakt

Střídání dob ledových a meziledových výrazně ovlivňuje rozšíření druhů již stovky tisíc let. Podle tradiční představy se temperátní druhy během glaciálu stahovaly do refugií na jih Evropy, do Mediteránu, odkud po oteplení rekolonizovaly severně položené části areálu. Dle nových poznatků ale mnoho druhů mohlo mít refugia i severněji od těchto klasických refugií, např. ve střední Evropě. Severní refugia se často nacházela v blízkosti pohoří nebo ve skalnatých masivech. Některé druhy jsou ale natolik přizpůsobivé, že i během ledových dob žily kontinuálně severně od jižních refugií v chladných oblastech. I chladnomilné druhy se ale stahují do refugií, ale namísto glaciálů mají rozšíření omezené v meziledových dobách. Buď se stáhnou na sever Evropy nebo u nich dochází k posunu stanovišť do vyšších nadmořských výšek. Druhy mohou mít refugia i podle gradientu oceánické-kontinentální klima. Ve většině zmíněných typů refugií dochází často ke komplikovaným demografickým procesům spojeným se zmenšením populační velikosti a dalšími jevy, které mohou vyústit ve speciální proces.